

ÂSAFÎ DAL MEHMED ÇELEBİ (Bey, Paşa)

ŞECÂ'ATNÂME

Özdemiroğlu Osman Paşa'nın Şark Seferleri
(1578 - 1585)

(Türkçe ve İngilizce Metin)

Hazırlayan:

Prof. Dr. Abdülkadir ÖZCAN

ÇAMLICA

Basım Yayın

İstanbul 2007

İÇİNDEKİLER

İçindekiler / V
Kısaltmalar / VII
Yayıncının Takdimi / IX
Introduction / XI
Hazırlayanın Önsözü / XIII
Âsafî Dal Mehmed Çelebi (Bey, Paşa) Şecâ'atnâme / XV
Âsafî Dal Mehmed Çelebi (Bey, Paşa) ve Şecâ'atnâmesi / XVII
Dal Mehmed Çelebi (Bey, Paşa) / XVIII
Şecâ'atnâme / XXXV
Müellifi Meselesi / XXXV
Telif Sebebi / XXXVI
Telif Tarihi / XXXVII
Muhtevası / XXXVIII
Yazma Nüshaları ve Özellikleri / XL
Nüshaların Karşılaştırılması / XLII
Kaynakları / XLVIII
Tesirleri / XLIX
Dili, Üslûbu ve Sanat Değeri / XLIX
Kaynak Değeri ve Sonuç / L
Bibliyografya / LI
Âsafî Dal Mehmed Çelebi (Bey, Pasha) Şecâ'atnâme / LIII
Âsafî Dal Mehmed Çelebi and his Şecâ'atnâme / LV
Dal Mehmed Çelebi (Bey, Pasha) / LVI
The Şecâ'atnâme / LXXV
The Author / LXXV
The Reason for Writing / LXXVI
The Date of Copyright / LXXVII
The Contents / LXXVIII
The Copies and their Characteristics / LXXX
Comparison of the Copies / LXXXIII
References of the Şecâ'atnâme / XC
The Influences of the Work on Later Writers / XCI
The Language, Style and Artistic Value / XCI
Value as a Reference and the Conclusion / XCII
Index / XCV
Tıpkıbasım / CXVII

KISALTMALAR

- bk. : bakınız
BOA : Başbakanlık Osmanlı Arşivi
DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
Ed. Fak. : Edebiyat Fakültesi
haz. : hazırlayan
İÜ : İstanbul Üniversitesi
Ktp. : Kütüphanesi
nr. : numara
nşr. : neşreden
R : Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Bölümü nüshası
s. : sayfa
TOEM : *Târih-i Osmânî Encümeni Mecmuası*
Ü : İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi nüshası
vd. : ve devamı
vr. : varak

YAYINCININ TAKDİMİ

 Osmanlı tarihi kaynakları, 600 yılı aşkın ömür sürmüş ve kıtalara hükmetmiş bir devletin tarihinin daha iyi anlaşılması bakımından çok mühim metinlerdir. Bilhassa son yıllarda bu mevzuda her şey halledilmiş gibi sosyal tarihe doğru bir meylin hâsıl olması Osmanlı tarihi kaynaklarına verilen ehemmiyetin azalmasına sebep olmuştur. Bu mevzudaki diğer bir ihmâlkârlık da yayınlanan bâzı kaynak eserlerin ciddiyetten mahrûm ve ilmî cihetten kifâyetsiz bir şekilde neşredilmiş olmasıdır.

Çamlıca Basım Yayın olarak hedeflerimizden biri, Osmanlı tarihinin birinci elden kaynağı mâhiyetindeki eserleri ilmî bir şekilde neşredip araştırmacıların, tarihseverlerin ve alâkalıların nazar-ı dikkatine ve hizmetine sunmaktır. Çamlıca Basım Yayın bu faâliyetine Dr. Raşit Gündoğdu'nun doktora tezi olarak hazırladığı *Uşşâkîzâde Târîhi*'ni neşretmekle başlamıştır.

Çamlıca Basım Yayın'ın "*Kaynak Eserler Serisi*" olarak yayınladığı birinci elden kaynaklar dizisinin ikinci kitabını araştırmacıların ve tarihseverlerin hizmetine takdim ediyoruz. Prof. Dr. Abdülkadir Özcan tarafından neşre hazırlanan bu eser, Osmanlı tarihinin büyük kumandanlarından Özdemiroğlu Osman Paşa'nın İran cephesinde, 1578-1585 yılları arasındaki faâliyetlerini anlatan Şecâ'atnâme'dir. Âsafî Dal Mehmed Çelebi (Bey, Paşa) tarafından kaleme alınan eser, manzum mesnevî tarzında yazılmış hacimli bir kitaptır. Eserin asıl kıymeti ise hemen her mühim hâdisenin bir ve yâ birkaç minyatürle tasvir edilmiş olmasıdır. Şecâ'atnâme, kitap ve müellifi hakkında yapılan etraflı bir inceleme, indeks ve eserin tıpkıbasımının verilmesi sûretiyle yayınlanmıştır.

Eser ve müellifi hakkında derin vukûfiyetiyle yaptığı araştırma ve hazırlamış olduğu indeksle bizlere bu eseri yayınlama imkânını veren Prof. Dr. Abdülkadir Özcan'a teşekkürü bir borç biliriz. Hocanın bu kıymetli araştırması, eserin kaynak değeri, müellifinin kim olduğu meselesi ve muhtevâsı gibi mevzulara ışık tutmaktadır.

Şecâ'atnâme'nin bu ikinci baskısında eserin giriş ve tanıtım kısmını İngilizcesiyle beraber yayınladık.

Eserin yayınlanmasında emeği geçen Eski Eserler Uzmanı Yasemin Akçay'a, Prof. Dr. Mehmet Canatar'a, Doç. Dr. Hacı Mustafa Eravcı'ya, Dr. Raşit Gündoğdu'ya, Mustafa Küçük'e, Ömer Faruk Yılmaz'a ve Selman Soydemir'e teşekkür ederiz.

ÇAMLICA Basım Yayın

Sultanahmed, 2007

INTRODUCTION

 Ottoman chronicles are very important texts in respect with understanding an empire which existed for over 600 years dominated over three continents. Especially, the tendency towards the social life as if everything is finished and well-done in this field has caused an emphasis on the chronicles to mitigate. Another kind of ignorance in this respect is the edition of the works having no seriousness and lacking of care and knowledge. Çamlıca Basım Yayın, with the first-hand edition in the title of “Source Work Series”, aims at helping to fill the gaps in this subject.

The *Şecaatname*, which was prepared to be published by Prof. Dr. Abdülkadir Özcan and telling the deeds of Özdemiroğlu Osman Pasha in Iran front between 1578-1585, was written by Âsafî Dal Mehmed Çelebi (Bey, Pasha). It is an extensive work and written in rhymed couplets. And the main value of the work is that almost every important event is depicted with one or a few miniatures. The *Şecaatname* has been published following a wide-ranged research about the book and the author, an index and copy of the original. The precious research of Prof. Dr. Abdülkadir Özcan including profound information about the work and the author and the index he prepared has shed light upon the subject of who the writer is and what the contents of the work are. The work with its colored edition and printed on glossy-paper is unique and has to be in the libraries related with the history of Ottoman Empire.